THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEC

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU, — S. E. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI IN ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE V DENVER, COLORADO.

ŠTEV. (No.) 198. CHICAGO, ILL., SREDA, 13. OKTOBRA — WEDNESDAY, OCTOBER 13, 1926. LETNIK XXXV.

Povratek Ninčiča v Belgrad. - Pomanjkanje v Romuniji.

NINČIČ POROČAL VLADI OB POVRATKU IZ ŽENEVE, DA BO ZA RUMUNIJO JUGOSLAVIJA DOBILA SEDEŽ PRI LIGINEM SVETU. — PRIJATELJSKI ODNOŠAJI MED JUGOSLAVIJO IN MADJARSKO.

Dunaj, Avstrija. — Dr. Marko Ninčič, jugoslovanski zunanji minister, ki je bil predsednik pri zasedanju Društva narodov v Ženevi, se je vrnil preko Pariza v Belgrad. Ob priliki prihoda v domovino, je svoji vladi poročal, da bo, ko poteče Romuniji rok pri liginem svetu kot članica, na vrsti Jugoslavija. Zanikuje pa kot neresnično, kar se je poročalo, da je prepustila Jugoslavija sedež pri svetu Romuniji zato, da je dobil Ninčič mesto predsednika.

Ninčič tudi izjavlja, da ni bila Jugoslavija nikoli proti liginem posojilu Bolgariji. Pač pa je bila za to, da se sestavi odbor, v katerem bi bili grški, jugoslovanski in romunski delegati, ki bi vporabo posojila kontrolirali. Bolgarija je prosila za posojilo za odpomoč beguncem, sosedne države so pa mnenja, da hoče s tem denarjem graditi železnice, po kateri bi ji bilo možno hitrejše premikanje čet v slučaju vojne.

Ninčič pravi, da je stališče Grčije nejasno in ni mogoče naprej povedati, kakšen bo rezultat nameravane konvencije z Grčijo.

Zadnje čase se opaža med Jugoslavijo in Ogrsko, da se prijateljski zbližujeta. Ninčič je rekel, da je Ogrska opravičena do svoje zahteve po izhodu do morja, kateremu Jugoslavija ne bo nasprotovala.

—o—

POTEK OBRAVNAVE PROTI AIMEE.

Pismo v katerem zahtevajo ugrabitelji $500,000, je neznanokam izginilo s policijske postaje. — To je že drugi dokument, ki je izginil od kar se vrši zasliševanje.

—o—

Los Angeles, Cal. — Tretji teden je nastopil, v katerem se nadaljuje z obravnavo pastorice Aimee Semple McPherson, ki je, po njenem zatrdilu, bila ugrabljena; obtožnica se pa glasi, da je bila tiste dni v družbi nekega moškega v Carmelby-the See. Obravnava je jako zanimiva, postaja še vedno bolj, bogzna kaj še pride, predno bo končana. Sedaj poročajo, da je izginilo s policijske postaje pismo, v katerem ugrabitelji zahtevajo od matere pastorice vsoto $500,000, da jo bodo nepoškodovano privedli na varno. To je že drugi pismeni dokaz, ki je izginil zagonetno, kakor prvi. Prvi je bil tudi zelo važen — namreč grocerijsko naročilo, katero je napisala Aimee, in sicer je bilo pisano tekom onih dni, za katere trdi pastorica, da je bila v neki koči v Mehiki, kjer so jo imeli banditi kot ujetnico. Ta dokument je izginil iz sobe velike porote. Kako morajo taki dokumenti izginiti je tudi uganka.

—o—

NE ČAKAJ, da pride kdo po naročnino v hišo; ako ti je potekla naročnina, pošlji jo sam čimprej moreš na upravo lista.

V ROMUNIJI TRPIJO POMANJKANJE.

Dočim potuje kraljica Marija v luksuzu, prosi ubogo romunsko ljudstvo kruha. — Poleg življenskih potrebščin, se čuti tudi pomanjkanje obuvala in oblačil.

—o—

Bukarešta, Romunija.—Večkrat je že bilo poročano o romunski kraljici Mariji, o njenem pripravljanju za potovanje; v kakšnem luksuzu potuje in o njenih dragocenih oblačilih. Malokedaj je pa kaj bilo slišati, kako živi navadno ljudstvo v Romuniji. Glasom poročila iz glavnega mesta Romunije, posnemamo, da pride v Ameriki več avtomobilov na vsakih sto Amerikancev, kakor pa čevljev na vsakih sto Romuncev. Tamkaj nosi devet in devetdeset od sto prebivalcev s cunjami in kožami ovite noge — čevlji so luksuz. Kraljica Marija, ki se je v torek vkrcala na parnik Leviathan in sedaj pluje proti Ameriki, ima seboj 32 oseb — služabnikov, služabnic, itd., pa tudi toliko kovčegov, da bi se z njimi napolnila dva velika železniška tovorna vozova — 3 milijone otrok v Romuniji pa prosi kruha, a matere jim ga ne morejo dati — ga nimajo, le ob nedeljah so tako srečni, da dobijo košček kruha. Običajna hrana romunskega kmeta je podobna tisti, s katero hranijo živali. Obstoji iz kuhane koruze, kakršno žival je sirovo.

Kmetje, ki nimajo več kot približno po štiri akre zemlje, ne morejo toliko pridelati, da bi preživeli svoje družine. Primorani so hoditi tako rekoč na tlako, kajti pri mogotcih, ki lastujejo velika posestva in obširna polja, jim plačajo za 14 do 16 urno delo na dan le do 25 centov. Ko pride čas obračuna, mu pa gospodar odračuna za moko in sol, kar ostane je tako malenkostno, da ni misliti na to, da bi kupil sebi ali družini obleko.

Revolucije so že bile, a vedno jih je vojaštvo udušilo. Romunska vlada se dobro zaveda kakšna krivica se godi — na eni strani tako velika razkošnost na drugi pa pomanjkanje. Listi v Romuniji ne smejo pisati v kakšnem luksuzu se vozi njih kraljica, a ljudstvu ne bo ostalo prikrito prav nič, dobili se bodo agenti, ki bodo s tem podžgali v romunskemu kmetu revolucijonarnega duha, in ga nagovarjali naj obračuna s svojimi izkoriščevalci.

—o—

AVTOMOBILSKE NESREČE;

Chicago, Ill. — V nedeljo je podleglo pet oseb zadobljenim poškodbam pri avtomobilskih nezgodah. To leto so zahtevale avtomobilske nesreče v Cook okraju že 659 žrtev.

Flint, Mich. — Merle G. Osborne, njegova žena in šestletni sinček so našli žalostno smrt, ko je na križišču zadel v njihov avto osebni vlak.

AMERIŠKO NOVO POSLANIŠKO POSLOPJE V LONDONU

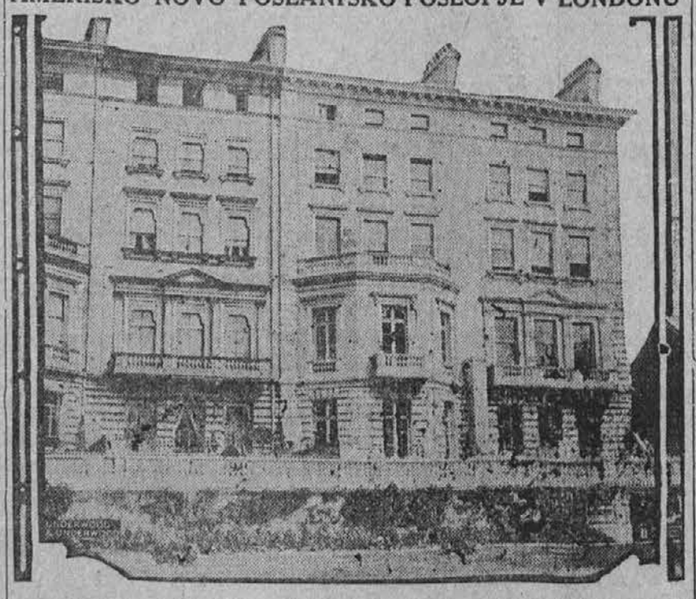

Slika nam predstavlja novo poslopje, v katerem so uradi ameriškega poslaništva in se nahaja v Princess Gate, v Londonu. V temu poslopju je tudi rezidenca ameriškega poslanika za Veliko Britanijo. Novo poslaništvo obstoji iz dveh poslopij, katera je daroval ameriški vladi pokojni J. P. Morgan.

JACKSON NE BO IMENOVAL ODBORA.

Priče bodo izpovedale pred veliko poroto Marion okraja, vse kar jim je znano o graftu in korupciji pri vladi države Indiana.

—o—

Indianapolis, Ind. — Guverner Edward Jackson ne bo imenoval preiskovalnega odbora v zadevi nepoštenega delovanja pri vladi države Indiana, katero kontrolirajo Ku Klux Klani. Vsa zadeva je predložena vrhovnemu sodišču okraja Marion. Tozadevni ukaz je izdal generalni pravdnik A. L. Billion.

Vsakdo, kateremu je le količkaj znano o političnih intrigah, volivnih sleparijah, graftu in korupciji pri vladi v državi Indiana, je bil pozvan na pričanje. Vsi bodo povedali kar vedo, tako da bo mera obtežilnega materijala "stoprocentnih" Klanov precej polna.

Iz državne ječe v Michigan City bo pa prišla glavna priča v osebi bivšega "grand dragona," D. C. Stephenson-a, ki je bil obsojen v dosmrtno ječo radi umora 20letnega dekleta.

Kot ena izmed glavnih prič bo tudi Thomas H. Adams, založnik iz Vincennes, ki je prvi posvetil z lučjo v delovanje vladne mašine pri državi Indiana.

—o—

TRUPLO ŽENSKE NAJDENO V STRANSKI ULICI.

Chicago, Ill. — Ko je v ponedeljek jutro neka ženska šla v trgovino, je našla v stranski ulici za German Deaconess bolnišnico truplo mlade ženske, ki je bilo v spodnji obleki zavito v težek plašč. Najditeljica je takoj obvestila zdravnika v bolnišnici, ki je prihitel na lice mesta in našel truplo še toplo, nesrečnica je malo časa predno je bila najdena izdihnila. Imela je prestreljeno srce, drugače nedotaknjena. Nihče ne ve, kdo je neznanka, tudi nihče ni videl kdo bi jo bil semkaj prinesel.

POLICIJSKI GRAFTARSKI SINDIKAT RAZKRINKAN.

Prišli so na sled novemu policijskemu sindikatu, ki je ščitil prodajalce prepovedane pijače. — Zaplenjeno pijačo so vrnili "bootleggerjem."

—o—

Chicago, Ill. — Zvezni agenti so prišli na sled operaciji bootleggerjev in policistov, slednji so bili podkupljeni, da so ščitili prodajo alkoholnih pijač.

Glavni stan, kjer so se shajali policisti in bootleggerji, je bil na West Roosevelt rd., v neki restavraciji, kjer so se sklepale kupčije. Mnogo policistov je zapletenih v graft, v teku je obširna preiskava.

V enem slučaju, je sindikat dobil pet policistov, ki so čuvali nad prevozom velike pošiljatve vina. V mnogih slučajih so zaplenjeno pijačo vrnili lastnikom. Vladni agenti hočejo priti celi zadevi do dna.

—o—

— **Mexico City, Mehika.** — Tarahumara Indijanci iz države Chihuahua so ponudili svojo pomoč zvezni vladi v boju proti upornimi Yaqui Indijanci. Vlada je ponudbo sprejela, pomoč je dobrodošla.

Izšel je

KOLEDAR

"Ave Maria"

ZA LETO 1927.

Letošnji koledar je krasna knjiga. V njem je opisan obširno evharistični kongres s številnimi slikami. Zanimiva so poročila iz slovenskih naselbin, kakor tudi vse ostalo čtivo. Rojakom ga prav toplo priporočamo, da sežejo pridno po njem. Stane s poštnino vred samo 50c. Naroča se od:

AVE MARIA,

Box 443. Lemont, Ill.

KRIŽEM SVETA.

Riga, Latvija. — Latvijska in estonska vlada sta se dve leti pogajali za obojestranski prosti uvoz. Prišli sta do sporazuma šele sedaj; tozadevna pogodba bo kmalu podpisana.

— **Pariz, Francija.** — V Južni Afriki vlada veliko zanimanje za ameriško literaturo in za Amerikance sploh. Posebno priljubljeni so jim ameriški filmi.

— **Omaha, Neb.** — Trinajstletni deček Bernard Elias je splezal na drog električne napeljave. Prijel je za vod, v katerem je bilo do 8000 voltov, — streslo ga je in mrtev je padel na zemljo.

— **Pariz, Francija.** — Francoski hotelirji so silno prizadeti vsled tega, ker je vlada naložila visoke davke na turiste. Svarijo vlado, naj ne dela napake, kakršno je napravila Nemčija, ko je padala marka. Z novimi davki se odganja turiste, kar je Franciji le v kvar, nikakor pa ne dela dobička.

— **Indianapolis, Ind.** — Senator James E. Watson se je pri neki avtomobilski nezgodi težko poškodoval. Rane ima na glavi in obrazu, kakor tudi po životu. Prepeljali so ga v bolnišnico v kritičnem stanju.

— **London, Anglija.** — V Indiji bodo gradili novo železniško progo, in sicer v dolgosti 6000 milj, ki bo dogotovljena v teku petih let. Nova proga bo stala $500,000,000. Nova železnica je potrebna, ker je vedno več novih naročil za sirovine iz Indije.

— **Rockland, Me.**— Raziskovalec polarnega kraja, Donald MacMillan, je nevarno obolel. Prepeljali so ga v splošno bolnišnico Knox okraja.

—o—

FARMARJI V JUTLAND NEZADOVOLJNI.

Frederiksberg, Dansko. — Med farmarji v Jutland, ozemlju, katero je dobila Danska po vojni od Nemčije, se je začelo veliko gibanje proti vladi, iz katerega se še zna razviti revolucija.

Do nesporazuma med vlado in farmarji je prišlo, ker zahteva danska vlada od kmetov, da ji vrnejo denar, ki ga jim je posodila, ko je to ozemlje prišlo pod dansko oblast — po sedanji vrednosti krone, dočim je bila ob času posojila krona vredna le 65 odstotkov celotne vrednosti.

Cornelius Peterson, tako se imenuje agitator, ki nagovarja kmete, da bi se uprli in ustanovili v južnem teritoriju Jutlanda, fašistovsko republiko.

Farmarji iz vseh krajev Danske se strinjajo s tem gibanjem. Nedavno je bil Peterson obsojen na tri mesece ječe, ker je rekel, da je vlada "skupina banditov." Kmalu na to sta bila aretirana dva njegova pristaša, ki sta med vojaki širila uporniško propagando.

Farmarji bodo v kratkem začeli izdajati list, ki se bo bojeval proti socijalistični vladi, ki je najbolj v to interesirana, da pomaga socialističnim volivcem, ki so brez dela. To je tudi glavni vzrok, da se je protivladno gibanje tako hitro razširilo.

Iz Jugoslavije

BOLGARIJA ZA ZVEZNO POGODBO Z JUGOSLAVIJO.— MEJNI INCIDENTI NE SMEJO MOTITI MEDSEBOJNEGA MIRU. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Bolgarski finančni minister o jugoslovansko - bolgarskem sporazumu.

Ženeva, 23. septembra. — Bolgarski finančni minister Molow je časnikarjem dal sledečo izjavo: "Gotovo je, da bomo sklenili zvezno pogodbo z Jugoslavijo. Ta pot je tako jasno označena, da ni prav nobenega dvoma, da bomo po njej hodili. Samo treba je malo drznosti, da se tega dejstva ne opazuje le od daleč. Konkretno govorjeno, je treba pristopiti k pogajanjem, da bodemo videli, na kaki bazi moramo skleniti zvezno pogodbo. Prepričan sem, da se morata Bolgarija in Jugoslavija čim bolj približati. Nič več nas ne sme ločiti kitajsko zidovje. Deklaracijo, ki jo je svoječasno predlagala belgrajska vlada, ni pot k sporazumu. Nasprotno, tako bi se razmerje še zaostrilo. Jugoslavija bo v najkrajšem času dobila dejanske dokaze o iskrenem stremljenju Bolgarije po zvezi z Jugoslavijo. Mejni incidenti ne smejo motiti medsebojnega miru. Gibanje macedonskega komiteja izgublja na moči in bo v kratkem propadlo. Ta organizacija ni več nevarna, ker so jo zapustili ljudje, ki so jo svoj čas vodili.

—o—

Nevihta.

Dne 14. m. m. okrog poldne je divjala precej huda nevihta v Mirni peči in je padala v Št. Jurju, v Hmeljčecu in Globočdolu kakor oreh debela toča, ki je po vinogradih vse uničila, ravnotako tudi ajdo po njivah. Škoda je zelo velika in tudi zelo občutna, ker je letos slaba letina. Pomoč in podpora je nujna.

—o—

Cirkničanka se v Belgradu ustrelila.

Belgrad, 18. sept. — Sinoči ob polnoči je izvršila v tukajšnjem hotelu "Orient" samomor Sofija Ferjančič iz Cirknice. Dekle je prišlo nekaj po 8. uri v družbi narednika Gjure Bencetiča v hotel "Orient." Tam sta ostala do 12. Potem je dekle odšlo v hotelsko sobo. — Čez malo časa je poklicala portirja in mu izročila pismo za narednika, ki je pred hotelom nanjo čakal. V trenutku, ko je narednik dobil pismo, je bilo slišati iz prvega nadstropja strel. Narednik je prečital pismo, v katerem se mu dekle oprošča. Takoj sta s portirjem pohitela v sobo, pa sta našla dekle že mrtvo. V pismu pravi Ferjančičeva, da je šla v smrt iz nesrečne ljubezni, ker ni imela upanja, da bi se mogla poročiti z Bencetičem. — Tako se končuje naša nora mladina, popolnoma nesposobna, da bi vzdržala boj z življenjem in njega vsakdanjimi prilikami. Žalostno znamenje fizične in moralne degeneracije!

—o—

Neupravičeno kričanje.

Kakor je bilo že poročano, je nadaljni obstoj meščanske šole v D. Lendavi negotov. Ravnateljstvo sicer ne pove nič gotovega, a vedno bolj se sliši, da se šola ukine in se prenese v Beltince. Seveda so morali naši "neodvisni" listi v D. Lendavi pograbiti novico kot mastno kost in jo sedaj glodajo s pravo naslado. V zvezi z morebitno ukinitvijo šole napadajo vse, le onih ne, ki so pravi krivci. Radiču in radikalom ne očitajo nič, dasi imajo oblast v rokah, nego ubogi slovenski narod bi moral biti vsega kriv. Razume se, da take neumestne napade vsak objektiven presojevalec razmer najodločneje obsoja.

—o—

Suša.

Naravnost žgoče vreme preteklih treh ali štirih tednov je zemljo tako izsušilo, da v nobenem jarku ni najti vode. Suša se povsod pozna; najbolj pa na repi, prosu in ajdi. Ako ostane še nekaj časa tako vroče, bo tudi sejanje povzročilo velike muke. Zemlja, kakor je sedaj, se niti orati ne bo dala. Od 15. avgusta naprej v Prekmurju sploh ni bilo pravega dežja, le neznatna rosica je padla enkrat ali dvakrat.

—o—

Poroka.

Poročil se je v nedeljo, dne 19. septembra na Polzeli g. Viljem Vibitral z gdč. Marijo Cizej.

—o—

Umrla

je 14. septembra od kapi zadeta vzorna krščanska mati Marija Gantar iz Žirov. Ko je prinesla butaro drv, da jih položi v peč, se je na pragu svoje hiše mrtva zgrudila z močnim vzdihom. Bila je pravi tip slovenske matere trpinke: verna, delavna in potrpežljiva. N. v m. p.!

—o—

Franja Sedmak umrla.

Umrla je po zelo dolgi in mučni bolezni, vdana v voljo božjo, gospa Franja Sedmak, soproga hišnega posestnika in našega zvestega somišljenika g. Josipa Sedmak v Vrhovčevi ulici št. 11 v Ljubljani.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO itd.

Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke.

Dinarje, ozir. lire smo včeraj pošiljali po teh-le cenah:

500 Din	$ 9.45
1,000 Din	$ 18.60
2,500 Din	$ 46.25
5,000 Din	$ 92.00
10,000 Din	$183.00
100 lir	$ 4.45
200 lir	$ 8.60
500 lir	$20.50
1,000 lir	$40.00

Pri večjih svotah poseben popust. Poštnina je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo.

Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Pisma in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK

455 W. 42nd ST., NEW YORK, N.Y.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, pondeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: Canal 0098.

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	6.00
Za pol leta	3.00

The first and the oldest Slovenian newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday, and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
'Phone: Canal 0098.

Subscriptions:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	6.00
For half a year	3.00

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Dr. Grahek in "komišen."

V "Prosveti" št. 234. z dne 4. oktobra 1926 beremo na 4. strani pod naslovom "Listnica uredništva," da je Dr. Joseph Grahek iz Pittsburgha, Pa., zahteval neko preiskavo o bondih. Uredništvo "Prosvete" mu v svoji listnici odgovarja in tolmači pravila S.N.P.J. in pravi med drugim tudi to-le:

Rev. J. Černe

". . . In če pogledamo pravila SNPJ., najdemo črno na belem tiskano, da se take zadeve pošiljajo predsedniku gl. nadzornega odbora in nikakor pa ne uredništvu, gl. predsedniku ali kateremu drugemu bratu, ki nima pravice voditi preiskave. — Uredništvo Vam svetuje, da ne tratite časa . . ." Itd.

Svoječasno, kar se slovenska javnost v Ameriki gotovo še spominja, je podpisani objavil članek o "komišnih" pri organizacijah. Tedaj je silno zašumelo v vseh taborih, predvsem v Zavrtnikovem, najbrž z namenom to važno vprašanje spraviti v drugi tok.

Ni vprašanje, ali je pri kupovanju bondov (obveznic) kak komišen ali ne. To, da se dobijo pri kupovanju bodisi hipotek (mortgagev) ali bondov pri vseh podjetjih, ki s tem poslujejo, gotove koncesije ali bolj razumljivo komišen, ve vsak amerikanski businessman.

Tudi pri vseh bondih, ki jih kupujejo bratske organizacije, je to mogoče. Glavno vprašanje pri tem je: **Kdo komišen spravi?** Vemo, komišen se dobi! Ako ga organizacije ne dobe, je vprašanje, **kje komišen ostane?** Nobenega dvoma, ne vprašanja pa ni, da bi organizacije ne bile opravičene do takih komišnov, ker bondi se kupujejo **s krvavo zasluženimi novci celokupnega članstva.**

Pribijam, da vemo, da komišen se dobi. Vprašanje pa zopet nastane, ali imajo nekatere bratske organizacije na krmilu same parasite ali pa take idiote, da sploh ne razumejo dolžnosti svojih uradov.

Fakt je potem, ako je resnica prvo ali drugo, da take organizacije pri tem gmotno trpijo, članstvo pa pri tem plačuje doklade.

Černe s tem ne slepi, kakor prav radi na vsa usta nekateri vpijejo, ki morda nimajo pri tem čiste vesti. Černe le želi narodu dokazati in odpreti oči, da bi članstvo videlo, kaj se lahko pri nekaterih organizacijah godi!

Mogoče pravila ene ali druge organizacije niso pri tem dovolj jasne in mogoče tudi organizacije nimajo nič proti temu, če se komišen dobi. Mogoče tudi niso plače nekaterih uradnikov dovolj velike. Vseeno bi pa bilo gotovo članstvo ene ali druge organizacije **upravičeno vedeti, koliko ta komišen letno znaša!**

Bondi se kupujejo za kupno ceno, vknjiženi so pa morda za 100% ceno. Komišen znaša pri nekaterih bondih večkrat celo več procentov. Kjer se vlaga na tisočake, znaša to letno že precej, morda toliko, da bi starim in zaslužnim članom katerekoli organizacije nekoliko znižali asesment. Ali pa bi se take svote obrnile v podporo pohabljenim in poškodovanim članom. Tudi nam toliko obetano slovensko zavetišče ali sirotišnica, za katero se je pred leti že zbiralo denar, ki sedaj leži neznano kje mrtev, ali pa se zna še zgubiti z obrestmi vred v kakem žepu, bi lahko uspela s podporo komišna od bondov.

Veseli me, da se je torej Dr. Grahek iz Pittsburgha zavzel za nekako preiskavo, kar je gotovo najvažnejšega pomena pri naših jednotah.

Slovenski narod mu bo gotovo hvaležen, posebno še tisti, kateri so prisiljeni plačevati nove in velike doklade.

Ta zanimiva in za narod koristna preiskava, ki zavzema svojo pot po inicijativi Dr. Grahka bo dokazala, zakaj so nekatere osebe v rdečem časopisju tako huronsko in umazano padli po meni, ko sem pred časom načel to najvažnejše vprašanje v slovenski javnosti s tem, da sem objavil v "Amer. Slovencu" članek: "Komišen," katerega se gotovo čitatelji še dobro spominjajo.

Prepričan sem, da mi bodo tisti, katere tare pri raznih organizacijah visok asesment, še hvaležni, tudi oni v nasprotnem taboru.

Meni je predvsem zato, da članstvo pride **do spoznanja in do svojih pravic!**

Rev. James Černe.

O POGREBU IN ŽIVLJENJU MATIJE JERMANA.

Pueblo, Colo.

Prijateljem rajnega Matije Jermana bo gotovo všeč, ako se ga večkrat spominjamo; misel nanj je sladka in v marsičem koristna. Prijatelji njegovi so pa bili in še ostanejo mnogoštevilni. To smo lahko videli pri pogrebu; avtomobilov je bilo okoli 260, in prostorna cerkev ni bila zadosti velika, da bi se vsi udeležili slovesnega opravila. Seveda so se udeležila vsa slovenska, hrvatska in srbska društva, pa razun teh je bilo ravno toliko ljudi drugih narodnosti, brez razlike verskega prepričanja. Osiroteni Preširnovci so milo, ginljivo popevali pogrebnice, katere jih je bil spretno naučil njih vodja in organizator, sedaj prvikrat tih in brez njih. To so čutili in čutila so se vsilila v sleherno srce.

Slovenska pridiga je omenjala: naj le oklepa mala njegova hišica mrtvaško truplo, naj le pokriva črna zemlja ostanke trohnobi in gnilosti, ostanejo vedno med nami njegova dela, njegovi neumrljivi uspehi; neumorno delovanje Matije se je dvigalo tudi više nad zemljo, ker je bilo tudi krščansko, v večni dom, kjer bo sedaj vse užival. Versko prepričanje je cenil nad vse, dolžnost mu je bila sveta; v smrtonosni bolezni posebno je sprejemal sv. zakramente prav pogosto.

Rev. Jos. Higgins je angleški jako prepričevalno razpravljal dragocenost in neumrjočnost naše duše. Z domačim župnikom so opravljali slovesno zadušnico tudi Rev. J. Higgins, Rev. J. Powers in čč. oo. benediktinca Pavel in Innocent.

Rajnega so že navadili verni stariši (mati ga je še preživela), da se je vzgledno trudil za napredek cerkve in šole; eden prvih je bil lani, da je podpisal sto dolarjev za novo šolo. Naravno je, da so mu zato iskreno hvaležni župnik in skrbni farani, ker je težavno vzbuditi tako zanimanje pri nekaterih rojakih. Čakajo, odlašajo, da morajo držati in nositi vso težo drugi sotrpini.

Matija je povpraševal mnogokrat: Koliko smo že plačali dolga na šoli? Kako se splačuje?

Marsikdo drugorodcev nam je dejal: Niste le vi zgubili veljaka, ampak mi vsi dalеč naokolo. Čeravno je cenil svojo narodnost nad vse drugo, ni zgubil ničesar pri ptujih; dober, koristen zgled res za naše mlade Amerikance. Veder, vesel in priljuden značaj, tedaj še ljudje druge struje se niso drznili njemu kljubovati. Blag spomin! Naj mili Bog pomaga ostalim prijateljem, da vrlo premagujemo mrzlo sebičnost ter delujemo za to kar ostane: vzvišeni dušni in svetski napredek — svoj in svojih!

P. Cyril Zupan, O.S.B.

—o—

PISMO Z OBISKA V STARI DOMOVINI.

Božakovo v Belokrajini.

Lepa vas je naše Božakovo. Vsak tujec, ki pride semkaj, bodisi v svrho nakupa vina, bodisi le na obisk, se ne more dovolj pohvalno izraziti o njem. Leži na močnih skalah, kakor kaka trdnjava, pod temi skalami pa se tiho vije lepa in mirna Kolpa, ki tvori mejo med Hrvati in Slovenci. Ko sem po dolgih letih odsotnosti zopet dospela semkaj in sem se ustavila na takozvanem Kečeri, ki se imenuje kras Bele Krajine, in odkoder se ti odpira razgled na Božakovo, sem se zadivila nad krasoto te vasice. Pred dolgimi leti sem jo zapustila kot malo, siromašno kmečko vas, hiše s slamo krite — a zdaj! Zdelo se mi je, kot da sem ugledala kako ameriško mesto, z lepimi, kakor vilam podobnimi hišami. Leta 1908 je namreč zadela to 300 let staro vas strašna nesreča. Uničil jo je požar popolnoma. Prebivalstvo je bilo obupano, a podjetnost in vztrajnost sta premagale vse težkoče in tako so iz žalostnega pogorišča vzrastla nova krasna poslopja, da je današnja vas skoro mestu podobna.

In kako dobri ljudje so tu doma! O tem sem se imela priliko prepričati dne 15. avgusta. Tega dne je namreč priredila požarna bramba v Božakovem veselico, na katero sem bila tudi jaz povabljena. Z veseljem sem se seveda odzvala povabilu in nisem se kesala, da sem to storila; tako zabavala se namreč že nisem kmalu. Prostor, na katerem se je veselica vršila, je bil ves okrašen, okrog njega pa so bili postavljeni lepi, vitki mlaji. Ljudstva je kar mrgolelo, prišli so od blizu in daleč, od vseh strani Belokrajine. Različnih navduševalnih in zabavnih govorov ni manjkalo. Ob 8. uri zvečer je prišel k meni načelnik požarne brambe in me pozval, naj tudi jaz izpregovorim par besed kot nekdanja domačinka. Iz vzklikov: "Živeli Slovenci v Ameriki!" ki so zaorili iz mnogobrojnih grl ob koncu mojega govora, lahko jasno sklepamo, da to ljudstvo še ni in nikdar ne bo pozabilo svojih dragih rojakov tam preko velike luže. — Vsem Božakovčanom se iskreno zahvaljujem za ganljivo naklonjenost, ki so mi jo izkazovali, Amerikancem pa priporočam, da jim po svojih močeh pomagate, da si povečajo svojo požarno brizgalno, da bodo mogli uspešnejše omejevati požare, ki pogosto izbruhnejo v tej ali drugi vasi.

Pozdravljam vse Slovence v Ameriki, zlasti pa tiste iz metliške fare ter jim kličem: Živeli!

Barbara Kramer.

—o—

NOVICE IZ BAKRENEGA OKROŽJA.

Calumet, Mich.

Cenjeni urednik: — Sprejmite moj dopis v predale našega priljubljenega lista A. S. Ta list čitam že nad 30 let in se mi najbolj dopade izmed vseh. — Imel sem več let tudi Saksarjev list G. N., pa se mi je zadnja leta pristudil, ker napada zdaj tega in zdaj onega. A. S. mi najbolj ugaja, to pa zato, ker vedno brani in ščiti neustrašeno resnico in pravico. Le tako naprej, mi smo z vami!

Naj malo poročam o delavskih razmerah tukaj pri nas. Kar se tiče dela, se zdaj nekaj na boljše odpira. Calumet Hecla Company sprejema vedno več delavcev nazaj. Mnogo jih je prišlo nazaj na Calumet, kateri so delali po raznih lesnih kempah, zdaj pa prihajajo nazaj v rudnik. Naša naselbina je bila zadnje čase že celo zapuščena. Delavci so odhajali v druga mesta, ker tukaj je bil ves čas ustavljen obrat in ni bilo zaslužka za delavce. Zdaj, če bo delo oživelo, bodo tudi druge razmere postale zopet bolj živahne kot so bile dosedaj.

Smrtna kosa tudi tukaj vedno kosi in nič ne izbira, naj bo star ali mlad, z njo mora, ko ga prime s svojo koščeno roko. Te dni je umrla tukaj dobropoznana 20letna Viktorija Mihelčič. Zapušča očeta in več bratov in sester. Eden izmed njenih bratov, Peter, je odvetnik v Detroitu. Pokojni naj sveti večna luč in naj v miru počiva!

Od Mohawka pa do Cliff bo začela v kratkem voziti zopet poulična kara. V Cliff že popravlja Calumet Hecla kompanija svoj stari rudnik, ki bo tudi v kratkem otvorjen za obrat. Vse to kaže, da se bodo začeli vračati v bakreno okrožje zopet stari časi, kar Bog daj da bi se!

Koncem mojega dopisa vse čitatelje najlepše pozdravljam.

Poročevalec.

—o—

ČETRTI IZKAZ

darov za sirotišnico v Št. Jakobu, Rožna Dolina, Koroško.

Mrs. Anna Žitnik, Omaha, Neb.	$1.00
Mrs. Frances Zoran, Joliet, Ill.	20.00
Skupno	$21.00

koja svota je bila poslana č. sestri Cirili Šijanec, prednici v sirotišnici dne 7. oktobra.

Nadaljnih darov za sirotišnico prosi

Rev. J. C. Smoley,
Calio, N. Dak.

—o—

S TEM, DA POŠLJEŠ naročnino direktno na upravništvo pomagaš veliko listu.

IZ DELAVSKIH KROGOV.

Za delavsko življenjsko zavarovalnico.

V Detroitu, Mich., so te dni zborovali člani izvrševalnega odbora Delavske življenjske zavarovalnice, za katero se sedaj razprodaja delnice delavskim organizacijam. Zavarovalninsko podjetje bo na ta način last delavskih organizacij oz. delavstva samega. Cilj akcije je razprodati za $600,000 delnic, nakar bo podjetje začelo z obratom. Ta cilj, kakor pravi poročilo, bo v kratkem dosežen, nakar se bo začelo s poslovanjem v vseh državah, kjer biva organizirano delavstvo. Ameriško delavstvo si je ustanovilo že svoje banke in druge zavode. Zdaj prihaja na plan še z velikim zavarovalninskim podjetjem. Tako se dela v resnici pametno in konstruktivno za delavsko bodočnost.

* * *

Ni se jim posrečilo.

V Hammond, Ind., so zastavkali strežniki in natakarji po hotelih in restavrantih. Kajpada lastniki hotelov in restavrantov so mislili, da bodo vodili obratovanje z drugimi, s skebi. Pa so se zmotili. Najeli so nekaj natakarjev, ali stavkarji so pridno razstavili svoje straže, takozvane "pickets" in so pripovedovali onim, ki so šli na njih mesta, da je stavka itd. To je lastnike razkačilo in šli so na sodnijo, da dvignejo sodnijsko prepoved "injunction" proti stražam stavkarjev. Ker so se pa stavkarji mirno zadržali, niso imeli vzroka za obtožbo. Sodnik Norton jim je injunction odklonil in lastniki so odšli z dolgim nosom.

* * *

Tračni delavci na progah slabo plačani.

Železniške družbe se pripravljajo, da zvišajo nekoliko plače delavcem nekaterih kategorij. Na pr. tračni delavci, ki delajo po progah so naravnost beraško plačani. Prva polovica leta 1926. pokazuje, da so prejeli le po $438 za šest mesecev dela. To pride komaj nekaj nad dva dolarja na dan. Kako naj človek pri današnji draginji živi z dvema dolarjema, je menda jasno vsakemu. Tudi železniški klerki zahtevajo priboljška.

* * *

Auto-šoferji zmagali.

Šoferji, ki so vozili Bauerjeve auto-cabs, so zastavkali še predzadnji pondeljek. Stavka je trajala 6 dni, nakar so prišli z družbo do sporazuma. Družba jim je ugodila v več točkah. Doslej so morali imeti posebno uniformo in isto menda od družbe kupiti. Zdaj to odpade in šoferji če hočejo nosijo uniformo, ako ne pa ne. Obenem je tudi družba zahtevala, da bi morali šoferji za vsak galon bencina prispevati po 5c iz svojega žepa. Stavkarji so to odločno odklonili in družba je umaknila tozadevni predlog. — Stavkarji imajo bileži popolno zmago.

—o—

POLEG TVOJEGA NASLOVA na listu je datum, do kedaj imaš plačan list. Ako ti je potekla naročnina, ponovi jo, ker izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški.

Čudež. Neki farmar je dovažal nekemu groceristu 20 kvortov mleka na dan. Ta pa je vsaki dan prodal 25 do 30 kvortov mleka naprej, pa ni imel ne krave, ne koze in tudi od nobenega drugega ga ni kupoval. To je bil najbrže kak čudež, ali pa kak vodnjak preblizu!

* * *

Škarjarju! (Prispevek.) — Kaj praviš, dragi Mimogrede, s kom bi polnil svojo kolono Molek, ako bi ne izhajal "American Appeal" in pa Haldemanov mesečnik? To bi vladala suša na Lawndale, če bi ne izhajala gori imenovana lista! Bo res na Lawndale le pipčarija doma, kakor to zatrjuje njih bivši ekskolega Zvonko. Baje za to silno zamerijo, če jim kdo pove bridko resnico v obraz,. da so vsi skupaj le ubogi duševni pipci. Najbolj se baje priduša mali Molek nad Rev. Trunkom, ki ga prav pošteno pegla in se v polemiki igra z Molekom, kakor z žogico. Rad bi mu odgovarjal, pa mu duševni revček ni kos. Se še oglasim. — F. S., Cicero, Ill.

* * *

Ni znal nemški. Neki kmet je imel soseda graščaka, ki ni znal slovenski. Graščakova svinja pa je nekoč ušla v kmetov zelnik in napravila mnogo škode. Kmet je bil hud na graščaka, ki se je branil škodo poravnati ter mu je dopovedal, da je to res napravila njegova svinja: "Sie, Herr gospod! Vaša presica mi vse flancn potancn, tu pa je, Herr, lukn, kjer je notri smuknil."

* * *

Previden dobrotnik revežev. Neki skopuh, ki pa je kljub temu hotel veljati za dobrotnika revežev, je vedno takole napravil: Ponudil je siromaku bankovec za 10 dolarjev, naj ga menja. Če je imel menjati, mu ni dal, češ, da ima itak dovolj, če pa ni imel menjati, mu pa dati ni mogel.

* * *

O, jej. Mlada ženka Evlalija je prvič napravila in skuhala cmoke. Njen mož je jed na vse pretege hvalil, toda med jedjo je moral pogosto pljuvati. — "Kaj pa pljuješ?" je skrbno vprašala Evlalija. — "O, nič, nič, ženka, samo jajčnih lupin je toliko v cmokih." — "Saj tako je prav," je menila Evlalija, "poglej tukaj v kuharski knjigi je napisano, da moraš vzeti kilogram moke in pet celih jajc..."

* * *

Nagajiva ura. Gospod Ponočnik pride pozno ponoči domov. Njegova boljša polovica se prebudi in ga vpraša precej osorno:

"Koliko je ura?"

"Ena."

V tem trenutku odbije stenska ura — tri. To je bilo gospodu Ponočniku seveda dokaj neprijetno in nevoljen se je obrnil k nagajivki na steni:

"Že prav, že prav! Saj vem, da je ena, ni treba kar trikrat ponavljati."

K FRANČIŠKOVI 700 LETNICI.

(Konec.)

Odkod to, da vplivajo Frančiškovi ideali tudi na sedanjost, in sicer tako, da pričakujejo celo državniki (Stegerwald) rešitev iz bede časa od povratka k asiškemu svetniku? Ljudje sedanjosti so po večini nezadovoljni, bogati prav tako kakor revni. V Frančišku pa gledajo vkljub njegovemu uboštvu zadovoljnost, ki nima primere, neuničljivo veselost, srčno srečo, po kateri hrepene vsi iz dna duše. Ta odgovor ne bi bil napačen. Človeško srce je namreč ustvarjeno za srečo in mir, in če to pogreša, se rado ozira po tistih, ki uživajo zaželjeni zaklad v upanju, da jim bodo pokazali pot, ki vodi do prave sreče. In resnično more najti naš čas rešenje iz svoje notranje razklanosti in zunanje bede le na ta način, da gre k Frančišku in se od njega uči. Predvsem bi temu času zaklical: vrata, skozi katera pride sreča k nam, se odpirajo samo v naši notranjosti. In to bi bilo prvo veliko razočaranje za mnoge ljudi. Materializem v teoriji in praksi, v nauku in življenju trdi, da zavisi izboljšanje notranjega položaja samo od izboljšanja zunanjih razmer. Zmota v dvojnem oziru! Večina zastonj čaka na izboljšanje zunanjih razmer, in tisti posamezni, ki jim je bila zemeljska sreča mila, niso dosegli svojega cilja vkljub vsem dobrinam sveta. Frančišek je iskal in našel svojo srečo tam, kjer edino jo moremo najti: pri Bogu, praviru vse blaženosti. Seveda je treba žive združitve z Bogom; zakaj krščanstvo ni samo verski sistem, ampak živo versko življenje. In prav to brezpogojno vdanost Bogu, ki jo zahteva religija, vidimo v Frančišku vtelešeno kakor v malokaterem človeku pred njim in za njim. Bil je radikalen kristjan, kakor so mnogi naših delavcev radikalni socialisti. Kakor je že veliko nasprotje med obojnim tipom, je vendar premostitev v našem slučaju lažja kakor med napol kristjani in proletarci našega časa. Ali naj v očigled tega gledamo krivdo samo na drugi strani?

A ne samo v verskem, ampak tudi na socialnem polju je Frančišek naš učitelj, ki nam podaja ključ do rešitve glavnih vprašanj, od katerih zavise vsi drugi posamezni problemi. Glavno vprašanje v tem oziru je vprašanje o nositelju gospodarskega življenja, o človeku. Kako moramo biti duševno usmerjeni proti bližnjemu, s katerim skupno socialno živimo? Odgovor sledi Frančišku sam po sebi iz njegovega stališča in razmerja do Boga. Kakor se je samega sebe čutil za otroka božjega, tako je gledal tudi v svoje mbližnjem otroka božjega, svojega brata in sestro. Vez, ki mora družiti vse k skupnemu socialnemu delovanju, je tedaj bratska ljubezen, odkritosrčna, od Boga hotena ljubezen. Iz te ljubezni je izhajalo Frančiškovo socialno delovanje in tu je skrivnost njegovega vpliva na ljudi in njihovega duha. Za Frančiška je človek središče vsega gospodarskega življenja, ne denar, ne blago. Ako je tako, potem se mora vse gospodarsko življenje ukloniti moči etičnih idealov. A tudi znanost bo morala v človeku gledati več kot delovni stroj; ne sme ga samo ekonomično ocenjevati, ampak tudi etično, versko; nakopičenje gospodarskih dobrin mora zavreči, v kolikor se dosega samo na škodo človekovega dostojanstva in njegove sreče.

Iz tega programa Frančiškovih idej je vstalo stoletje usmiljenosti in milosrčnosti, iz njega se je razvil čas, v katerem je krščanska dobrodelnost sama priskočila na pomoč v vseh neprilikah življenja, čas, ki so v njem uživali delovni stanovi spoštovanje in je delo določalo življenjski poklic ter stališče v družabnem življenju, čas, ki ni poznal brezdelnega življenja, ampak je lenuhe obsojal in zaničeval življenje, ki se izrablja samo v uživanje, čas, v katerem se je pravičnost oznanjevala kot družabna čednost, ki daje poštenemu delu tudi pošteno plačilo in obsoja pritrgovanje pravičnega zaslužka kot vnebovpijoči greh.

Tako je sv. Frančišek dovršil delo, ki obrača nanj prav v naših dnevih socialnih bojev pozornost mnogih ter mu pridobiva vedno več simpatij.

—o—

Čitajte oglase v "Amer. Slovencu!"

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLO.

NASLOV IN IMENIK GLAVNIH URADNIKOV ZA BODOČA ŠTIRI LETA:

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: John Shutte, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington Street, Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington Str., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Building, Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Joseph Pritekel, 322 W. Northern Ave., Pueblo, Colo.
1. nadzornik: George Pavlakovich, 4717 Grant Street, Denver, Colo.
2. nadzornica: Mary Grum, 5117 Emerson St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Dan Radovich, Box 43, Midvale, Utah.
1. porotnik: Joe Ponikvar, 1030 E. 7s-t St., Cleveland, Ohio.
2. porotnik: John Kocman, 1203 Mahien Avenue, Pueblo, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec," 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem, spremembe zavarovalnine, kakor tudi sumljive bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklopijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

NAZNANILO IZ URADA GL. TAJNIKA ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE.

Ker se je tekoča naša kampanja za nove člane tako sijajno obnesla v zadnjem mesecu zaradi olajšane pristopnine, je glavni odbor na priporočilo nekaterih agilnih članov sklenil, da olajšana pristopnina, kakor je bila v mesecu septembru, ostane v veljavi do 31. decembra t. l. Torej, še se nam nudi lepa prilika, da dobimo prvo nagrado, kajti še nič se ne ve, kam bodo tri razpisane nagrade romale. Če bi bila kampanja zaključena pred dvemi meseci, bi dobilo prvo nagrado društvo št. 30 v Hiawatha, Utah, drugo društvo št. 3 v Pueblo, Colo., in tretjo društvo št. 29 v Cleveland, O. Toda danes se je pa vse drugače pokazalo po neutrudnem delu članov pueblskih društev; ista so prišla na vrh in sicer društvo št. 3, od kojega tajnik je naš nikdar utrujen Joe Pritekel, je dobilo zadnji mesec 36 članov v odrasli oddelek in 34 članov v mladinski oddelek, skupaj 70 članov. Priteklu so prišli na pomoč: John Skull s svojim avto, Frank Muhich, John Novak in še nekaj drugih, in na ta način privedli omenjeno društvo na prvo mesto, koje je danes deležno prve nagrade. Pri društvu št. 16 imajo pa za tajnika Antona Ruparja, kateri član je tudi vedno dober delavec za njegovo društvo; njemu na pomoč so pristopili: Frank Glach, Frank Javornik in še nekoliko drugih članov, in dobili so zadnji mesec 23 članov v odrasli oddelek in 11 članov v mladinski oddelek, skupaj 34 članov. Po teh številkah je razvidno, da naša zapadna slovanska metropola je prišla v ospredje ter je dosedaj upravičena do prve in druge nagrade, kajti skupno število članstva sta dobila oba društva, samo v enem mesecu: 104 članov in članic.

Društvo št. 30 v Hiawatha, Utah, ki je bilo pred dvema meseci na prvem mestu, sedaj stoji na tretjem mestu, toda s tem ni rečeno, da bodo tam ostali, kajti tudi tam imajo agilnega tajnika, kakor tudi predsednika Jerry Benedicta, ki je šele pred sedmimi meseci društvo ustanovil in koje društvo je do danes njih agilni tajnik, Mike V. Gerbich, pripeljal, da šteje že 35 članov v odraslem oddelku. Prepričan sem, da bi tudi zadnji mesec ne zaostali, ko bi ne bilo zaradi slabih delavskih razmer, kakor mi je tajnik Gerbich poročal, da je premogokop v Hiawatha začasno prenehal s poslovanjem. Upâm, da se delavske razmere kmalu izboljšajo, da bo omenjeno društvo zopet imelo priliko napeti svoje sile in mogoče prišlo nazaj do prve stopinje.

V Scranton, Pa., je pa Frank Vogrin šele pred dvema meseci ustanovil novo društvo, koje tudi prav lepo napreduje. Ako bo šlo tako naprej, je tudi tam za pričakovati, da lahko odnesejo eno izmed treh razpisanih nagrad.

V Clevelandu (Collinwoodu) je pa Mike Svete ustanovil društvo šele zadnji mesec. Pri ustanovitvi mu je pomagal naš glavni porotnik Joseph Ponikvar, katera dva trdita, da njih društvo ima najlepšo bodočnost, in obenem brat Ponikvar trdi, da sčasom bo omenjeno društvo največje pod okriljem ZSZ. — Upam, da se njegova želja uresniči vsaj v par letih. Vem, da brat Pritekel, ki se danes ponaša z največjim društvom, tudi ne bo užaljen, če izgubi omenjeno čast.

V Chicagi je naš urednik glasila ustanovil društvo zadnji del meseca septembra.

Od vseh teh društev pričakujem lepega uspeha, in ne bom prav nič presenečen, če eno ali drugo prekosi pueblska društva v tekoči kampanji za nagrade in pozneje pa za velikost društva.

Vas bratsko pozdravljam ter ostajam Vaš za uspešno kampanjo **Anthony Jeršin**, gl. tajnik.

VOLILNICA (BALLOT).

Nominirani člani za predsednika nadzornega odbora Z.S.Z.

(Volite samo enega kandidata in sicer naredite križ X v štirikotu poleg njegovega imena.) — Volitve trajajo do 17. novembra t. l.

Joseph Pritekel, sedanji zač. preds. nadz. odb. ..... ☐

John Jelenich ..... ☐

Frank Starginar ..... ☐

Za drugega nadzor. (Volite samo za enega.)

Mary Grum, sedanja zač. nadzornica ..... ☐

Joe Mencin ..... ☐

IZ URADA I. NADZORNIKA ZAPADNE SLOV. ZVEZE.

Denver, Colo.

V mesecu juliju je ob priliki svojega polletnega zborovanja sklenil glavni odbor Z.S.Z., da priredi kampanjo za pridobivanje novih članov, in sicer je za to določil mesec september. Dobro ga je pogodil, kajti letošnji september je bil najuspešnejši mesec, odkar obstoji ZSZ. Lepo število novih članov je pristopilo v že obstoječa društva; poleg tega pa so bila ustanovljena kar tri nova društva, ki so se priklopila naši Zvezi. Čast vsem tistim, ki so se žrtvovali za pridobivanje novih članov. Korist imajo oni sami, kajti za vsakega novega člana so dobili nagrado $2.00; korist ima ZSZ., največjo korist pa ima tisti, ki je na novo pristopil in se zasigural pri dobri organizaciji za slučaj bolezni ali nesreče. Največja čast in zahvala pa še tistim, ki so ustanovili nova društva, za njih izredni trud, ki so ga imeli pri tem.

Dragi rojaki in sobratje: — Glavni odbor je izprevidel, da je bil mesec september veliko prekratek za kampanjo, ki je ravno prišla v popolni razmah. Zato je sklenil, da podaljša čas za njo, in sicer do 1. januarja 1927. Vsak novopristopli torej plača samo $1.00 v rezervni sklad in, ako se zavaruje za 2 dolarja bolniške podpore, še en dolar v bolniški sklad. To je vse kar ima plačati, kdor nanovo pristopi. Vrhu tega pa dobi od Zveze en dolar povrnjen kot nagrado. Torej rojaki po vseh delih Zedinjenih držav, še je čas za agitacijo. Pridobivajte nove člane v že obstoječa društva in, kjer še ni društva ZSZ., ustanovite ga. Kdor ustanovi novo društvo, dobi za vsakega člana nagrado $2.00, torej čim več članov, temveč nagrade. Kdor bi hotel ustanoviti novo društvo, naj se obrne na glavnega tajnika Zveze in od njega bo dobil vse potrebno. — Torej ne odlašajte, ampak začnite kar takoj. Prosim tudi člane društva sv. Martina, ki imajo potne liste in se nahajajo po različnih naselbinah, naj ustanove novo društvo tamkaj, kjer zdaj žive. Nekaterim bom tudi osebno pisal, in sicer tistim, za katere sem siguren, da se nahajajo v takih naselbinah, kjer bi se lahko ustanovilo novo društvo.

V čast si štejem, da sem član naše Zveze od nje ustanovitve nadalje in s ponosom lahko izjavljam, da ves ta čas ni bilo pri nji niti centa nikake posebne doklade za članstvo, razen ob času, ko je razsajala influenca; a tudi takrat ni bila doklada tako visoka, kakor pri nekaterih drugih Jednotah ali Zvezah, kajti pri Z.S.Z. je od začetka naprej uvedena centralizacija. Dasi je bilo zadnjih šest mesecev veliko bolnikov, ni bilo kljub temu potrebno razpisati nikakega izrednega asesmenta, in upam, da tudi v bodoče tega ne bo treba, razen v slučaju kake nalezljive bolezni.

Dragi bratje in sestre! Kolikor se dozdaj spominjam, ni bila pri Z.S.Z. še nikomur zadržana bolniška podpora, ampak vsakemu je bila pošteno in pravično izplačana. Dolžnost pa veže nas vse članstvo, da pazimo na to, da ne bo kdo po nevrednem prejemal podporo, torej tak, ki ni v resnici bolan in tedaj podpore nepotreben. Ne rečem, da bi se to mogoče že dozdaj kdaj primerilo, ampak prosim vas, da na to pazimo vsi v svojo lastno korist. O nekem članu neke druge organizacije sem nedavno slišal, da je prejemal podporo še vedno naprej, ko je bil že zdrav, in neki drugi član se je o tem izrazil: "Prav ima, naj le jednota plača, saj ima dosti denarja." Ta član se pač ni zavedel, da jednotin denar je njegov lastni denar in kar jednota izgubi, izgubi on sam in vsi drugi člani. Le pomislite, ako bi bilo dosti takih bolnikov, ki niso bolniki, bi morala Zveza razpisati izredno naklado, da pokrije previsoka izplačila; naklado pa bo moralo plačati članstva, torej bo članstvo oškodovano in ne Zveza. Bodimo torej v vsakem oziru pravični.

Končno ponovno pozivam vse brez razločka: Pojdimo na delo. Pridobivajmo novo članstvo in ustanavljajmo nova društva za Z.S.Z. Delajmo na to, da se bo razširila ZSZ. po vseh slovanskih naselbinah v Zedinjenih državah in da bomo nekoč lahko rekli: "Trudili smo se in dosegli smo, kar smo želeli, namreč, da je ZSZ. postala velika in močna in razširjena po celi Ameriki!

Pozdravljam vse člane in članice ZSZ.

George Pavlakovich,
I. nadzornik ZSZ.

IMENIK IN NASLOVI KRAJEVNIH DRUŠTEV Z. S. Z. ZA LETO 1926.

Štev. 1. dr. sv. Martina, Denver, Colo. — Predsednik Joe Pavlakovich, tajnik Geo. Pavlakovich, 4717 Grant Street, blagajnik Frank Tanko. Vsi v Denverju. Seje se vrše vsako drugo sredo v mesecu v dvorani slovenskih društev.

Štev. 3. dr. Slovan, Pueblo, Colo.— Predsednik John Merhar, tajnik in blagajnik Joseph Pritekel, 322 W. Northern Ave Vsi v Pueblo, Colo. Seje se vrše vsako četrto nedeljo v mesecu v dvorani sv. Jožefa.

Štev. 4. dr. Zapadni Junaki, Midvale, Utah. — Predsednik Frank Kostelec, tajnik Joseph Percich, Box 288, blagajnik Dan Radovich. Seje se vrše vsakega 10. v mesecu v dvorani Dan Radovicha.

Štev. 5. dr. Planinski Bratje, Leadville, Colo. — Predsednik John Fajdiga, tajnik Joe Mohar, 330 W. 2nd St., blagajnik Frank Zaitz Jr. Seje se vrše vsakega 11. v mesecu na 527 Elm St. Vsi v Leadville, Colo.

Štev. 6. dr. Zvon, Colorado Springs, Colo. — Predsednik Joe Kapsch, tajnik Michael Kapsch, 508 N. Spruce St., blagajnik Frank Klun. Seje se vrše vsakega 12. v mesecu v dvorani društva Zvon in društva Triglav SNPJ.

Štev. 7. dr. Sv. Rožnegavenca, Denver, Colo. — Predsednica Mary Grum, tajnica Josephine Maring, 4822 Washington St., blagajnica Mary Star. Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Slovenskih društev.

Štev. 8. dr. Biser, Mulberry, Kans.— Predsednik Joe Pillch, tajnik Silvester Shray, R. 3, Box 1004, blagajnik Silvester Shray. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu.

Štev. 9. dr. Napredni Slovenci, Canon City, Colo. — Predsednik John Levstek, tajnik John Stenovec, blagajnik Joseph Pavlin. Seje se vrše vsako prvo nedeljo po 10. v mesecu.

Štev. 11. dr. Sv. Janez Nepomuk, Rockvale, Colo. — Predsednik John Kambič, tajnik Jacob Zalar, Box 250, blagajnik Jacob Zalar. Seje se vrše vsaki tretji pondeljek v mesecu.

Štev. 12. dr. Zgodnja Danica, Scofield, Utah. — Predsednik Blaž Paučnik, tajnik John Pasich, Box 53, blagajnik John Gorišek. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Štev. 13. dr. Junaki, Frontenac, Kans. — Predsednik Frank Terlep, tajnik Anton Lesjak, Box 118, blagajnik Anton Lesjak. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu.

Štev. 14. dr. Sloga Slovencev, Helper, Utah. — Predsednik Marko Horvat, tajnik August Topolovec ,Box 105, blagajnik Marko Petrich. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Štev. 15. dr. Triglav, Bingham, Utah. — Predsednik Geo. Badovinac, tajnik Frank Pance, R. R. 1, Box 33, blagajnik Balich Nick. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Štev. 16. dr. Zapadna Zvezda, Pueblo, Colo. — Predsednik Frank Glach, tajnik Anton Rupar, 408 E. Messa Ave., blagajnik John Butkovich. Vsi v Pueblo. Seje se vrše vsako drugo sredo v mesecu v dvorani sv. Jožefa.

Štev. 17. dr. Hrabri Slovani, Frederick, Colo. — Predsednik John Major, tajnik Anton Shuklje, RFD. 1, Box 49, blagajnik Joe Smith. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Štev. 20. dr. Planinke, Leadville, Colo. — Predsednica Julia Blatnik, tajnica Zalia Drobnich, 410 W. 3rd St., blagajnica Julia Blatnik. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu.

Štev. 21. dr. Grintovec, Ely, Minn.— Predsednik Jacob Kunstelj, tajnik Frank Strbenk, Box 707, blagajnik Frank Strbenk. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Štev. 22. dr. Sv. Michaela, Tooele, Utah. — Predsednik Geo. Korlan, tajnik Frank Ambrose, Box 75, blagajnik Joseph A. Smith. Seje se vrše vsakega 5. v mesecu.

Štev. 23. dr. Cleveland, Cleveland, O. — Predsednik Frank Aupich, tajnik Joe Ponikvar, 1011 E. 64th St., blagajnik Mike Svete. Seje se vrše vsakega 18. v mesecu v Narodnem domu.

Štev. 24. dr. Marija Pomagaj, Salida, Colo. — Predsednik John Škufca, tajnik Anton Gaber, 528 W. 2nd St., blagajnik John Horvat. Seje se vrše vsako 3. nedeljo v mesecu.

Štev. 25. dr. Napredni Slovenci, West Frankfort, Ill. — Predsednik John Majdich, tajnik Joe Alich, Box 32, blagajnik Joe Alich. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu pri Joe Alichu na John Majdičevem posestvu ob 2. uri popoldan.

Štev. 26. dr. Venček Vijolic, Cairnbrock, Pa. — Predsednik Jacob Melle, tajnik Frank Zorman, Box 193, blagajnik Louis Rudolph. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu.

Štev. 27. dr. Združeni Slovenci, Thomas, W. Va. — Predsednik Frank Logar, tajnik JohnJurca, box 64, Coketon, W. Va., blagajnik Primož Modic. Seje se vrše vsako 1. nedeljo.

Štev. 28. dr. Vijolica, Pittsburg, Kans. — Predsednik Anton Stoers, tajnik Joe Bohorich, R.F.D. 8, blagajnik Joe Bohorich. Vsi v Pittsburg, Kans. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Štev. 29. dr. Sv. Katarine, Cleveland, Ohio. — Predsednica Frances Ponikvar, tajnica Florence Avpich, 1018 E. 63rd St., blagajnica Mary Tomažich. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu v Slovenskem narodnem domu.

Štev. 30. dr. Gorski Junaki, Hiawatha, Utah. — Predsednik Jerry Benedict, tajnik Mike V. Gerbich, Box 426, blagajnik Mike Dekleva.

Štev. 31. dr. Lilija, Scranton, Pa.— Predsednik John Flis, tajnik Frank Vogrin, 239 Bush St., blagajnik John Oreshek. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu v Ralph Konchmikovih prostorih ob 2. uri popoldne.

Štev. 33. dr. Sv. Cirila in Metoda, Chicago, Ill. — Predsednik Leo Jurjovec, tajnik in blagajnik Peter Vidmar, 1849 W. 22nd St. Seje se vrše vsako tretjo soboto v mesecu ob 8. uri zvečer.

Opomba:—Za slučaj, da je v Imeniku kak naslov ali ime, ali kaj drugega napačnega, blagovoli naj se naznaniti gl. tajniku Z.S.Z., da se to popravi.

ROJAKOM V MILWAUKEE, WIS.

naznanjamo, da je sprejel za tamkajšno naselbino zastopništvo za "Amer. Slovenca" in za vse kar je v zvezi z našim podjetjem **Mr. John Oblak,** ki je pooblaščen pobirati naročnino, oglase in prodajati knjige naše knjigarne. Mr. Oblak je zaveden in značajen katoliški mož, radi česar ga rojakom prav toplo priporočamo, da mu gredo na roko in pomagajo širiti naš list.

Uprava "Am. Slovenca"

To reach the best customers advertise in "Amerikanski Slovenec!"

ZASTONJ ONIM, KI TRPIJO NA NADUHI ALI VROČINSKI BOLEZNI.

Zdravilna metoda za vsakega, nobene neprilike ali izgube časa.

Mi imamo metodo za ozdravljenje naduhe, katero lahko zdravite na naše stroške. Tudi ako je bolezen stara, kronična naduha, kar zahtevajte našo poizkušnjo, katera ničesar ne stane. Ne glede nato, v kakšni klimi živite, pa tudi ne glede na starost ali obrt, ako vas muči naduha ali vročinska bolezen, po naši metodi jo pozdravite.

Mi bi zlasti onim radi poslali, ki mislijo, da je njih bolezen neozdravljiva, katerim vsa druga zdravila niso pomagala in bila brez učinka. Vsakemu hočemo na naše stroške pokazati, da se po naši metodi konča težko dihanje in vse neprijetnosti.

Ta ponudba je preveč važna, da bi jo oni, ki trpijo, ne upoštevali. Pišite takoj, na odlašajte. Ne pošiljajte denarja. Pošljite kupon. Storite še danes —tudi poštnine Vam ni treba plačati.

FREE TRIAL COUPON
Frontier Asthma Co., Room 393-E
Niagara and Hudson Sts.,
Buffalo, N. Y.
Send free trial of method to:
.....
.....
.....

GROFICA OBSOJENA NA 3 MESECE RADI SLEPARIJE.

Potsdam, Nemčija. — Grofica Hessolda Schnabel, o kateri je že bilo poročano, da je ponaredila oporoko svojega soproga sebi v korist, je bila obsojena na tri mesece ječe. Dolgo časa se ni hotela podati in je tajila; konečno pa le priznala in povedala, da se je dalje časa pripravljala na to in se učila ponarejati moževo pisavo, nakar je ponaredila oporoko in sebi volila vse imetje.

Grofica je Amerikanka, rojena v St. Louis, Mo. Izpovedala je, da je investirala veliko svojega denarja v posestvo na nekem lepem otoku, ki je bilo last njenega soproga. Ker pa je soprog umrl, ne da bi preje napravil oporoko, je hotela s ponarejeno oporoko preprečiti, da bi, kakor pravi, lakomni sorodniki ne planili po imetju njenega soproga. Pristavila je tudi, da je prepričana, da je ona napravila oporoko tako, kakor je bila želja pokojnega soproga.

—o—

VITAR NA MORJU, DVA PARNIKA KOLIDIRALA.

London, Anglija. — Ob britiški obali je zadnje dni divjal strahoviti vihar na morju. V Greenock sta skupaj trčila dva parnika, namenjena proti New Yorku, škodo so popravili in ladji sta nadaljevali svojo pot. Veliko škodo so trpeli parobrodi, ki kretajo po kanalu.

—o—

— Danville, Ill.—Ernest W. Meyer, star 40 let, je streljal na dvorišču podgane, pri tem pa padel, puška se sproži, naboj zadene Meyerja v prsi, bil je pri priči mrtev.

V četrtek in petek, 14. in 15. oktobra, pride kara kalifornijskega grozdja na Paulina St. in Blue Island Ave. Vsi oni, ki so zadnjič kupili od mene grozdje, so bili jako zadovoljni. Ker je tudi to grozdje, ki pride sedaj, prvovrstno, se priporočamo rojakom za nakup. Vsem starim odjemalcem se pa zahvaljujeno za naklonjenost.

Lovrenc Lotrič,
1937 Trumbull Ave., Chicago.
Phone: Rockwell 8426.

Cenjeni Wahčič: Lepo se vam zahvalim za vašo čudodelno Alpen Tinkturo, katero sem rabila z najboljšim uspehom. Da nisem rabila vaše Alpen tinkture, bi lase popolnoma izgubila.
Mary Stalcer, Cleveland, O.

Dragi mi Wahčič: Z veseljem se vam moram zahvaliti za vašo v resnici čudodelno Alpen Tinkturo, porabil sem samo eno steklenico in so mi lasje krasno narastli na glavi, na tistem mestu ko sem jih že pred 12 leti izgubil, zato vam ostanem vedno hvaležen. — D. Grujich, P. O. Point Anne Bellevile, Ont., Canada.

Cenjeni prijatelj Wahčič: Vaša Bruslin Tinktura v resnici prav izvrstno deluje proti sivim lasom, en dober teden sem tisto rabil pa imam popolnoma naturne lase kakor mladenič od 18 let star. Ostanem vam hvaležni za pošteno postrežbo. — Fred Fizich, 1125 S. Kend Str., South Bend, Ind.

Cenjeni Wahčič: Rabil sem vaš Wahčič Fluid zoper Revmatizem in trganje po kostch, v štirih dneh sem popolnoma ozdravel, kakor tudi moj prijatelj katerega je strašno trgalo po kostch, da ni mogel ne hoditi in ne spati, sedaj je popolnoma zdrav. Ostaneva vam hvaležna in želiva, da bi se vsaki rojak v takem slučaju do vas obrnil. — Mike Kodrich, P. O. Box 221, New Brighton, Pa.

Imam še dosti drugih zdravil katere so potrebne za vsako družino, pišite takoj po cenik ga pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
1436 E. 95th St., Cleveland, Ohio.

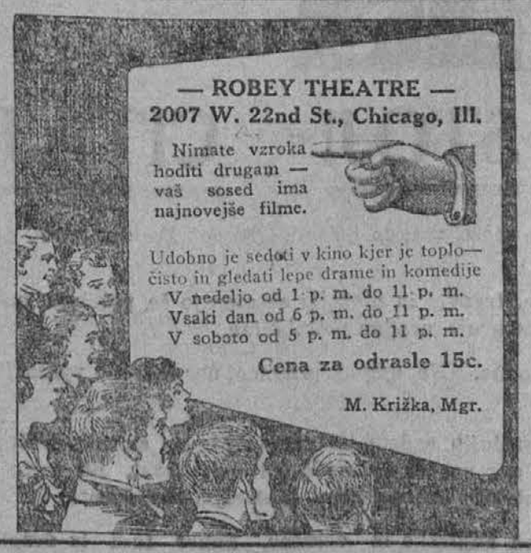

DR. F. KONOPA ZDRAVNIK, KIRURG IN PORODNIK.

X ŽARKI. Zdravi vse bolezni hitro in uspešno. Specialist za zdravljenje vse moških, ženskih in otroških bolezni.

1520 W. Division St., vogal Milwaukee ave. 1 Dickson St., Chicago, Ill. Pho. Armitage 6145. — Od 10-12 dopoldne, 2-4 in 6-8 zvečer, v nedelio od 10-12. 326

MALI OGLASI.

HIŠE IN LOTE.

NOVO 13NADSTR. poslp. na 2137-43 N. Central Park Av.; 100% se renta $10,000 takoj; pridite pogledati; lastnik istotam. Ph. Belmont 5692. 14-p do p

BUNGALOW 5 sob, $8300, takoj $1000.—8441 Paxton, South Chicago, 2844. 25-s do s

HIŠA 5 SOB, centr. kur., tla trdi les, nova garaža za 2 kari. 2029 N. Kedvale Ave. 22-s t,sr

UGODNA PRILIKA.

RESTAURANT IN LUNCH ROOM proda radi bolezni, 312 W. Madison St., Maywood, Ill. 04-sr do sr

GROCERY IN DELICATESSEN, dobra kupčija; 5 sob zadaj. 2338 W. 69th St. 10-p do p

ČISTOKRVNE ANGLEŠKE "BARRON STRAIN WHITE LEGHORN" piške, $8.75 za 100 s poštnino. BROWN LEGHORNS $10.00 za 100. ANCONAS, SHEPPARD STRAIN, dobre za nesti $11.00 za 100. RHODE ISLAND REDS, $10 za 100. PLYMOUTH ROCKS $11.50 za 100. WHITE ROCKS $13 Jamčimo, da so zdrave in čistokrvne. Ako pride do vas kakšna mrtva, naj da potrdilo pošta, mi vam pošljemo živo. 12-od 8 do 21
THE FULGHUM HATCHERY
FREEBERG, ILL.

RESTAURANT PRVOVRSTNI, oprema lepa, blizu "L." nizka cena. 327 E. 51st St. 21-s do s

RIO GRANDE VALLEY. Obdelana zemlja blizu San Benito in Rio Hondo, Texas, dvakrat, tudi trikrat na letu obrodi; ni boljše zemlje za citrus, krompir, koruzo in dr. $200 do $500 za aker; zemlja za citrus, $600 do $800. P. F. Webster, Rio Hondo, Texas. 24-s,t,sr

POHIŠTVO NA PRODAJ.

POHIŠTVO, NIZKA CENA, Davenport in stoli, postelje, piano player, mize in drugo. 1304 Carmen Ave. Edge 6744. 20-s,t,sr

Za stari kraj.

Zima se bliža in z mrazom naraščajo potrebe in trpljenje. Povodnji, slaba letina, visoki davki in druge nadloge bodo potrebe letošnjo zimo več kakor podvojile. Kdo drugi naj pomaga, ako ne Amerikanci?

Denarne pošiljatve

so najboljša podpora in darila. Naša banka ima lastne zveze s pošto in bankami v starem kraju in zato more izvrševati denarne pošiljatve hitro in zanesljivo, po pošti ali brzojavno, ter po nizkih cenah. Mi tudi dolarje izplačujemo v Jugoslaviji.

Denar iz starega kraja

imajo mnogi rojaki dobiti, bodisi iz bank, od privatnikov, od sodnije itd. Mi imamo v teh zadevah številne izkušnje in zato vsakomur lahko ustrežemo.

Notarske in odvetniške posle

oskrbimo mi tako za tukaj, kakor tudi v starem kraju. Pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice itd. lahko dobite pri nas. Ako rabite v starem kraju zanesljivo in točno odvetniško pomoč, Vam jo lahko oskrbimo.

Osebe iz starega kraja

mi hitro dobimo v Ameriko, ako jim je vstop po zakonu dovoljen. Mi izdelamo izjave, prošnje za Washington in vse, kar spada zraven.

Skupno potovanje za Božič

v stari kraj priredimo na 4. dec. t. l. na francoskem parniku "Paris." Potnike bo spremljal uradnik družbe. Potniki naj se priglase čim prej, zlasti nedržavljani, da jim preskrbimo še pred odhodom dovoljenja za povrnitev v Ameriko.

Ako želite potovati pred omenjenim datumom, nam pišite po vozni red. Mi zastopamo vse linije in zato lahko ustrežemo.

Vse dopise o teh zadevah naslovite na banko

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
455 West 42nd Street,
New York, N. Y.

ZGODBE NAPOLEONSKEGA VOJAKA

Francoski spisal Erckmann-Chatrian.

Poslovenil Al. B.

Katarina se me je bila oklenila pod pazduho. Teta Marjeta je šla za nama.

Že oddaleč sem zapazil nasproti stražnice krošnjarja Pinakla, ki je bil svojo culo razstavil na majhni mizi. Zraven je stal dolg drog, na njem je bilo obešenih polno trakov, ki jih je prodajal novincem.

Skušal sem, da bi šel hitro mimo njega, on pa je zavpil nad mano:

"He, šepec, počakaj vendar. . . počakaj! Sem pojdi. . . lep trak sem shranil zate!. . . Saj potrebuješ lepega, takega za tiste, ki dobe!"

Pri tem je veliko, črno pentljo vihtel nad glavo. Jaz sem nehote prebledel. Ko pa smo šli po stopnicah mestne hiše, je prišel dol eden od nabornikov: bil je Klipsel, kovač. Pravkar je bil potegnil številko osem in kričal že oddaleč:

"Sem daj črni trak, Pinakel, naj stane, kar hoče!"

Obraz mu je bil mračen in izpremenjen, vendar se je smejal. Njegov bratec Žan je jokaje tekel za njim in klical:

"Ne, Jakob, ne črnega traka!"

Pinakel pa je že pritrjeval pentljo kovaču na klobuk in rekel:

"Tako je prav! Vsi smo kakor mrtvi in moramo žalovati vsak za seboj!"

In besno je kričal: "Živio cesar!"

Rajši sem videl trak na njegovem klobuku, nego na mojem, in hitro sem se izgubil v množici, da bi ušel Pinaklu.

Z velikim trudom smo prišli v mestno hišo in gor po starih, hrastovih stopnicah, po katerih so hodili ljudje neprestano gor in dol, kakor v mravljišču. Zgoraj v veliki dvorani je hodil semintja orožnik Kelc, ter delal red, kolikor se je dalo. Zraven v posvetovalnici, kjer je naslikana pravičnost z zavezanimi očmi, je bilo slišati klicanje številk. Zdajinzdaj je prišel ven nabornik z rdečim obrazom, vtaknil številko za čepico ter s povešeno glavo šel skozi množico kot besen bik, ki ne vidi več dobro in bi si rad roge polomil ob steni. Drugi so šli mimo smrtnobledi. Okna mestnega doma so bila odprta, zunaj pa je bilo slišati sviranje šestih godb naenkrat: bilo je grozno.

Prijel sem Katarino za roko in počasi smo skozi množico prišli v dvorano, kjer so podprefekt, župan in tajniki z odra na glas klicali številke, kakor se čita razsodba, kajti vse te številke so bile prave smrtne obsodbe.

Dolgo smo čakali.

Ko so slednjič zaklicali moje ime, nisem imel v žilah skoro niti kapljice krvi.

Omamljen sem stopil naprej, vtaknil roko v žaro in potegnil številko.

"Številka sedemnajst!" je zaklical podprefekt.

Brez besede sem odšel. Katarina in teta sta šli za mano. Šli smo doli na trg, in ko sem začutil sveži zrak, sem se spomnil, da sem potegnil številko sedemnajst.

Teta Marjeta je bila videti prepadena.

"Saj sem ti vendar nekaj vtaknila v žep," je rekla. "A ta lopov Pinakel te je očaral."

V tem je iz zadnjega žepa moje suknje izvlekla konec traka. Meni so debele potne kaplje tekle po čelu. Katarina je bila silno bleda, in tako smo se vrnili k gospodu Guldenu.

"Katero številko imaš?" me je vprašal naglo.

"Sedemnajst!" je rekla teta, sedla in roke položila na kolena.

Za hip je bil gospod Gulden videti osupel, potem pa je rekel:

"Ena je taka kakor druga. . . vse bo moralo v vojno. . . vrste se morajo izpolniti. Za Jožeta to nič posebnega. Obiskal bom gospoda župana in mestnega načelnika. . . Ne, da bi ju nalagal, marveč da ju opozorim, da je Jože hrom — vse mesto ve to, a v naglici se lahko prezre. Zato bom govoril z njima. Zato nič ne skrbite. . . le pogum!"

Te besede dobrega gospoda Guldena so pomirile teto Marjeto in Katarino, ki sta se polni upanja vrnili v Vier-Winden. Pri meni pa je bilo drugače: odtakrat noč in dan nisem imel več mirne ure. —

Cesar je imel dobro navado: odbrancev ni puščal dolgo doma. Takoj po žrebanju je prišla nadomestna komisija in nekaj dni pozneje za odhod. On ni delal tako, kakor tisti zobarji, ki najprej kažejo svoje klešče in krivce in človeku celo večnost gledajo v usta, tako da človek zboli, predno se odločijo: on je delal nakratko in brez obotavljanja.

Osem dni po žrebanju je bila nadomestna komisija z vsemi krajnimi predstojniki in nekaterimi odličnjaki v mestni hiši, da bi dajala pojasnila, ako bi bilo treba.

Prejšnji dan je bil gospod Gulden oblekel svoj kostanjasto rjavi plašč in si nadel lepo lasuljo, da gre navijat ure h gospodu županu in mestnemu načelniku. Z veselim obrazom se je vrnil ter mi rekel:

"Vse dobro kaže. . . Gospod župan in načelnik dobro vesta, da šepaš — saj se vendar vidi, za vraga! Takoj sta mi odgovorila: "Gospod Gulden, fant je šepav, čemu bi govorili o tem? Bodite brez skrbi Mi ne potrebujemo pohabljencev, marveč vojakov."

Te besede so mi balzama vlile v srce in tisto noč sem prespal ves srečen. Drugo jutro pa se me je zopet lotil strah: naenkrat mi je prišlo na misel, koliko ljudi je šlo v vojsko, dasi so imeli telesne hibe, in koliko drugih je bilo tako nizkotnega mišljenja, da so si bolezni napravili, hoteč komisijo prevariti s tem, da so požirali škodljive reči, ki človeka narede bledega, ali so si podvezali nogo, da so povzročili krčne žile, ali se delali gluhe, slepe in slaboumne.

POZOR! STOJ! CITAJ!

TRI STVARI SO, na katere se mora vsakdo ozirati. Te so: **Zmerne cene, postrežba in točnost.**

Društva, organizacije, župnije, trgovci in obrtniki se morajo še posebno nato ozirati, kadar naročajo tiskovine za svoje uradne potrebščine.

MI NE PRAVIMO: pri nas naročite. Ne, ampak pravimo, nas za cene vprašajte predno oddaste svoje delo drugam.

NAŠA TISKARNA je tekom zadnjih sedem let zadovoljila na stotine društev in posameznikov s tiskovinami. Kdor naroči tiskovine pri nas enkrat, jih naroča vedno. In temu so zopet vzrok tri stvari: **zmerne cene, postrežba in točnost!**

PRESTAVLJAMO slovensko na angleško in obratno, kakor tudi iz drugih jezikov. **Vsem se priporočamo**

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

GOSPODINJE V JOLIETU

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

MESO IN GROCERIJO

V zalogi imam vedno vsake vrste sveže ali suho prekajeno meso ter vse predmete, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko obrt.

JOHN N. PASDERTZ

COR. CENTER & HUTCHINS STS., JOLIET, ILL.

Chicago Telefon 2917.

POZOR!

Nove slovenske COLUMBIA plošče

Kdor ljubi lepo petje ali muzikalične komade, naj naroči sledeče **COLUMBIA** plošče, katere imajo čisti glas in so najbolj glasne.

10 PALCEV — 75c.

25046 F Slovensko dekle, moški kvartet, Jadran.
Ljubezen in pomlad, moški kvartet, Jadran.
25047 F En starček je živel, moški kvartet, Jadran.
Sijaj solnčice, moški kvartet, Jadran.
25039 F Na pot v stari kraj I. del, moški kvartet, Jadran.
Na pot v stari kraj, II. del, moški kvarter, Jadran.
25037 F Stoji stoji Ljubljanca, moški kvartet.
Sinoči je pela, moški kvartet.
25040 F Hojer valček—harmonika, banjo in gitara.
Pečlarska polka, harmonika, banjo in gitara.
25041 F Sladki spomini, valček, harmonika, banjo in gitara.
Veseli rudarji, marš—harmonika, banjo in gitara.
25043 F Polka "staprjev", harmonika, banjo in gitara.
Ti si moja, valček—harmonika, banjo in gitara.
25044 F Coklarska koračnica, harmonika, banjo in gitara.
Triglavski valček, harmonika, banjo in gitara.
25045 F Ptičja vohcet, šotiš—harmonika, banjo in gitara.
Mazulinka—harmonika, banjo in gitara.
25042 F Daleč v gozdu, valček, Columbia orkestra.
Večerni valček.
25048 F Na gospodarstvo, Instrumentel Trio.
Na kranjskih gorah, polka.
12043 F Wien bleiht Wien, vojaška godba.
Doppel Adler marš.

12 PALCEV — $1.25.

68000 F Županova polka, kmečka godba.
Posavska polka, kmečka godba.
68001 F Polka čevljarskih vajencev, godba.
Ko krojač plesat gre, godba.
68002 F Naprej na ples, polka, godba.
Držimo se plesa, godba.
68004 F Naprej zastava slava, godba s petjem.
Mladi vojaki, godba s petjem.

Pri naročilu zadostuje ako napišete samo številko in natančen naslov. Zastonj 200 glasnih igel kdor naroči 4 plošče ali več.

Rojakom se uljudno priporoča za naročila

Anton Mervar

6921 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKA TRGOVINA Z OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

6217 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Najstarejši trgovec z železnino v Chicagi je

A. M. Kapsa

2000 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO

Phone: Canal 1614.

Trgovina vsakovrstne železnine, električne potrebščine, plinove cevi, avto potrebščine, železni material za vsakovrstne stavbe. — 1500 RAZNIH PREDMETOV V ZALOGI!

Blago dovažamo na dom. — Začnite trgovati z nami in ostali boste naš stalni odjemalec.

Naše cene so najnižje v mestu!

ROJAKI V SO. CHICAGO

ALI ŠE NE VESTE DA IMA

JOS. GORNIK

na

9476 — Ewing avenue

v zalogi vedno najboljše grocerijsko blago, vsakovrstna meso, sveže in prekajeno. Parutnino in vse kar slovenska gospodinja potrebuje?

Vsem se priporoča v poset!

PISANO POLJE

J. M. Trunk.

Osebica.

V Prosveti št. 199 piše Frank Zaitz: "V mislih imam pred vsem osebico, ki ima na prodaj svoj "uredniški" talent vsakemu, ki ga hoče porabiti." Ta osebica je g. Zvonko Novak, urednik Glasu Svobode. Kaj imajo gospodje med seboj, me ne briga.

Kdor prečita v Glasu Svobode št. 65 članek "Bog in odpuščanje grehov" in še marsikaj, kar je v "Kratkih pripiskih," bo najmanj zmajal z glavo. — Stvar postaja že prav psihopatična. Sicer mogočno zatrjuje: "Mi (svobodomisleci) imamo zdrav um, ki more biti le v zdravem telesu." Ali je telo res zdravo, naj presodi kak zdravnik, a um se zrcali v duševnih proizvodih, in ti proizvodi so taki, da mora postati vsak psihijater pozoren glede duševnega zdravja.

Ne vem, kdo je lastnik ali so lastniki Glasu Svobode. "Njihna" zadeva je, da skrbijo za to, kar se v listu tiska. Ako se s to robo zadovoljijo, morajo biti najmanj zelo skromni. Neumljivo pa je, kako more kak naročnik za tako plitko in naravnost noro stvar še plačevati!

Mnogo se piše o nazadnjaštvu našega naroda. Največ nazadnjaštva je pa vsekako tam, kjer dela za "naprednost" taka "osebica," in kjer se za take proizvode še drago plačuje.

* * *

Bi bil on bolj potreben.

Collinwoodski štrigelj pravi v Žarkometu, da se zemlja v Mehiki zelo hitro suče, presneto počasi pa v Zedinjenih državah. Pozivlja "Trunka, Črneta in ostale črnuharje, naj molijo, da bi se zemlja bolj počasi sukala." On bi bil bolj potreben hitrega sukanja. Na kako molitev on ne da nič, toraj je le dvoje mogoče: ali naj gre hitro v Mehiko, da sukanja morda ne zamudi, ali pa naj zelo, zelo potrpežljivo čaka, ako upa kaj dočakati.

* * *

Buržoazna-kapitalistična etika po — Moleku.

Zopet je konfuzije kar na debelo. Teorijo meša s prakso, princip, predpis z izvajanjem principa in predpisa. Ako je staro rimsko pravo "barbarsko," enako angleško, potem pač ne odgovarja pojmu etike, drugo pa je zopet, če se je postopalo "barbarsko." Pravilo "moč stoji nad pravico, oziroma moč je pravica," ni nobeno, niti etično načelo, kvečemu zgrešeno načelo, a vse kaj drugega je zopet, ako se tako postopa, česar pa noben pameten človek ne bo zanikal, še manj pa odobraval. Etika kot taka se popolnoma strinja s krščansko-nravstvenimi nazori in predpisi. Ako se ne, in bi se ne, potem ni več etika. Če se pa etika **izvaja** po kapitalistično-buržoaznem načelu, bolje izvažanju, potem se sicer govori o kapitalistični etiki, pa je le kapitalistična etičnost ali moralnost, toraj kapitalistična etika v praksi, v življenju. Da se je postopalo, in se še postopa po načelu: Moč je pravica, tega nihče ne bo tajil. To je ena napaka Molekovih izvajanj.

Druga bistvena napaka je v tem, da vrže g. Molek kapitalistično etiko in krščansko moralo v en koš, in zopet teorijo in prakso vsaj deloma.

Sam piše: "Kapitalistične države še sprejemajo gotove versko-nravne predpise — na primer glede spolnega življenja in raznih socialnih zadev— monopolizirale pa so zase stvarjanje vseh predpisov, ki služijo interesom kapitalistov, čeprav mnogi ti predpisi prihajajo teoretično **v konflikt s pravili krščanske morale.**" Ako se toraj kapitalizem ne drži načel etike, ki je v teoriji istovetna s krščansko moralo, oziroma pride v konflikt s pravili krščanske morale, ali naj je potem tudi etika kapitalistična, korumpirana, in za nič krščanska morala? G. Molek se naprej in naprej suče v istem zgrešenem krogu, da zamenja moralo z moralnostjo, predpis z izvrševanjem predpisa.

Skoroda stavek za stavkom je zgrešen, ko govori o teoriji in praksi.

"Teoretično . . . izhaja vsa moč in oblast od Boga, toraj tudi vsa pravica." Gotovo. "Po tej teoriji vladajo oblastniki po milosti božji." Res je tako. "Faktično je pa vedno vladal tisti, ki je imel največjo armado ali najboljše orožje." Prvič mora nekdo vladati. Ako pa je zavladal kdo edinole zato, ker je imel največjo armado, potem je morda z nasiljem prišel do oblasti, toraj zlorabil pravico, ki sama na sebi ni nobeno nasilje, postal je potemtakem nemoralen, dela proti predpisom morale. Da povem konkreten slučaj. Oblast v rokah Callesa je od Boga, a kako je prišel do te oblasti in kako jo izvaja, je pa druga "umra."

"Po buržoaznih etičnih načelih in nravstvenih načelih, ki imajo vero za podlago, je dober človek oni, ki izpolnuje božje zapovedi in posvetne postave . . ." Le počasi, g. Molek. — Glede božjih zapovedi je v redu. Drugo je radi kake posvetne zapovedi. Če je posvetna zapoved slaba, n. pr. če posega v naravne človeške pravice, potem **ni** dober oni, ki jo izpolnuje, temveč dober je, kdor se ji **ustavlja.** To naravnost zahteva krščanska morala in tudi etika, ako se vzame v teoriji.

Če faktično po Molekovih izvajanjih buržoazna etična načela v praksi nekako zahtevajo, da človek bi ne smel "storiti ničesar, kar je tabu ali greh (ne v verskem smislu), storiti pa bi moral vse, kar je zapovedano," bi moral "biti pokoren svojim višjim, redno plačevati davke," potem je predpogoj, da so vse zapovedi ali prepovedi moralne, pravične, drugače pa je dober tak človek tudi, če se jim ustavlja, in je celo njegova dolžnost, da se jim ustavlja na moralno opravičen način.

Kapitalistično načelo je lahko, ako se od delavca zahteva, da naj samole dela, ne gleda na uro, ne zahteva primerne plače, je z vsem zadovoljen . . ., a tako načelo ni niti krščansko, krivo in krivično je. Etika in krščanska morala opravičujeta štrajk, zahtevata od oblasti, da mora biti delavec pošteno plačan . . .

Vse to g. Molek prav dobro ve, a meša kapitalistično etiko v praksi s krščanskimi načeli v teoriji, da mora krščansko moralo flikniti, ker to je glavno pri slavi, ki jo poje — proletarski etiki.

To je jasno razvidno iz zadnjega njegovega stavka v tem oddelku, ko pravi: "Kar je v prilog buržoaznim in kapitalističnim interesom, je vse dobro in moralno (nikakor ne moralno ali etično, kvečemu v očeh tako sodečih kapitalistov, toraj v resnici neetično in nemoralno), v resnici pa je kapitalizem kot ekonomski in politični sistem najbolj bankrotirana ustanova (v tem je povedal le to, kar trdi tudi vsak krščanski moralist) — zdaj pa pride Molekovo konjsko kopito — ustanova, **kar jih je bilo pod solncem poleg rimske hijerarhije.**"

Ali je treba še dokazov, kam pes taco moli pri — proletarski etiki?